CATALUNYA SOCIAL

Any VIII. Núm 373 | Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts. | 21 de juliol de 1928

PUBLICACIÓ SETMANAL | REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ DURAN I BAS, 11 - BARCELONA | APARTAT 1036 TELÉF. 1171 A

Els nostres germans de França

D'aquí a pocs dies començarà les sessions la Setmana Social dels catòlics francesos. Aquest any serà la capital de França la qui haurà l'honra d'estatjar els milers de germans nostres que s'aplegaran en assemblea d'estudi i de preparació per a l'acció, així com en reunió d'agermanament d'esperits.

La Setmana tindrà lloc al Parc de les Exposicions, prop la Porta de Versalles, en tres grans halls *paral·lels de 70 metres de llargada cada un, que la Vila del Sena ha posat generosament a disposició dels setmaners. 25,000 persones cabran en el lloc esmentat, que haurà ja abans reunit el Congrés de l'Habitació (dins la notable Quinzena Social de París). Aquests locals quedaran habilitats així: en el* hall *de l'extrem esquerre es guarneix una capella per a 800 persones, la installació de la qual serà cosa notable; hi haurà també un* stand *grandiós per a ben nodrida biblioteca; sales secundàries per a reunions, etc. El* hall *del centre serà ocupat per un immens* promenoir, *per una sala de recepcions per a les personalitats del curs, per un gran saló de conferències per a tres mil persones. I el* hall *de la dreta contindrà una sala per a lliçons documentals, capaç per a 800 persones, un saló de banquets, nombroses sales per reunions i ponències, saletes de conversació i* fumoir, *i locals per a tots els serveis complementaris.*

No és pas lloc, doncs, ço que manca per a la Setmana dels catòlics francesos. Però tinguem la seguretat que no mancaran tampoc setmaners (tenim entès que ja és una riada la que es va inscrivint, de França i d'altres països, entre ells Bèlgica, Espanya, Txecoeslovàquia, Holanda, Alemanya, Suïssa, Polònia, Austria, etc.) ni hi mancarà, sobretot, esperit per a seguir les lliçons sobre l'altíssim i interessant tema general de "La llei de la caritat en la vida social". Els catòlics francesos tenen l'esperit disposat amb aquell tremp que només donen l'adversitat i la lluita per la conservació dels ideals més cars i més arrelats; i la doctrina dels mestres es va afinant dins les Setmanes *fins a constituir un tractat complet de sociologia viva i pràctica, en tots els terrenys, en totes les qüestions concretes i abstractes.*

I precisament aquesta Setmana Social és situada aquest any a meravella, car es celebrarà al cap de quinze dies d'haver-se celebrat a París els quatre congressos que han constituït la seva Quinzena Social, amb l'Exposició anexa. En aquells congressos s'ha manifestat un alt esperit d'humanitat i de filantropia. I aquesta bella manifestació d'altruisme feta davant tot Europa, ara podrà trobar el seu complement, la seva cúpula ideal, en el corrent espiritualista cristià que la Setmana Social hi portarà. Més encara; ara podran saber molts congressistes de la Quinzena Social que l'èxit de manta institució que allí admiraren i adoptaren (com la mateixa dels Homenatges a la Vellesa, creació de nostra Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis i avui ja institució universal pel vot de representants de 33 països) és degut precisament a aquest esperit de caritat, d'amor al proïsme per amor a Déu, de què els parlarà la Setmana Social de París.

I nosaltres, amb la recança de no poder fer altre tant en nostra terra, acabem aquesta nota d'efusió espiritual i salutació als nostres germans allà reunits, amb aquests mots d'un comentarista de la Setmana: "París, que tan enfondit té l'hàbit de les grans manifestacions, tindrà, a la fi d'aquest mes, ocasió d'escoltar una de les més útils lliçons dels nostres dies: la lliçó de la caritat. París l'escoltarà en un recolliment que coneix ben poc, però la noblesa i l'art del qual desentonaran, certament, en mig de tots els espectacles escollits que París dóna tan abundosament. Solament el tema i l'atmosfera li resultaran nous, i aprofitables."

Mentrestant, nosaltres seguirem aquí mirant despectivament el catolicisme francès, amb la seguretat (?) de la fermesa del nostre catolicisme. Déu ens perdoni els pecats d'omissió, que són gairebé innombrables!...

El nom maleït

E per lo Inferno il tuo nome si spande!
Infern, XXVI, 3.

He llegit el *Càndid*. (Altrament, per què s'ha de dir *Càndid*, essent *Candi* un nom català?) (1). He llegit "l'obra mestressa d'un dels escriptors més intelligents que hagin existit mai", autor a qui el seu traductor saluda pel "seu vehement amor per la justícia", novella que és "un seguit de somriures i de rialles, però que basta una mica, mica de sensibilitat per a adonar-se de l'amarga i dolorosa pietat que traspuen aquestes pàgines cristallines". Així ens introdueix el senyor Carles Soldevila a l'obra que En Manuel de Montoliu considera "representativa de l'essencial irreligiositat del seu autor, que ferirà sempre, com una sageta emmetzinada, el sentiment catòlic pel cinisme repulsiu i l'escandalosa mala fe que inspira els pretextos del sarcasme desenfrenat de Voltaire".

He llegit, doncs, el *Càndid*. Però la rialla i el dolorós enuig — certament que de pietat no se'n tracta; estem parlant de l'especialista de la seva negació — en aquelles pàgines, "model poques vegades superat d'una part de la literatura moderna", diu el traductor encara —, ens fan recordar que Ernest Hello denuncià aquesta literatura moderna per haver prostituït les llàgrimes després d'haver prostituït el riure. És un conte de riure, el *Càndid*, i té per subtítol *L'optimisme*, rètol de la caricatura. Va de dret contra Leibnitz, com En Manuel de Montoliu advertia. La frase, que juga constantment en l'obra: "Tot va bé: tot esdevé per al bé, en el millor dels mons possibles", ni és la traducció veritable del providencialisme cristià, ni és altra cosa que una versió burlesca de l'"harmonia preestablerta" del filòsof de Leipzig. havent d'advertir-se que aquesta filosofia, malgrat la seva intenció recta, no pot cristianament acceptar-se perquè encobreix un cert fatalisme i perquè limita el poder diví (2). Doncs bé, aquesta frase serveix a Voltaire per a muntar-hi a sobre tota la malignitat del pamflet. Guerres, horrors, violacions, assassinats, naufragis, terratrèmols, suplicis, malalties, serveixen per a fer dir al Dr. Pangloss, professor de filosofia, del qual Càndid és atònit deixeble: que "tot va bé, en el millor dels mons possibles". Ell mateix, el Doctor, és a cada pas víctima dels més cruels episodis, i el contrast d'una frase, que és intrínsecament estúpida, en situacions dramàtiques, determina la burla sarcàstica contra el pobre optimista i la doctrina que ensenya, objectes que són a mig camí de la trajectòria. El tret, la intenció de Voltaire van molt més enllà i més alt: no és pas l'atac a Leibnitz i a l'optimisme, sinó l'atac a fons contra la doctrina de la Providència. L'autor del *Candide* havia tornat deista d'Anglaterra. El deisme, que redueix Déu a les proporcions més mínimes, té un odi especial a la fe en el govern del món per Déu. La intenció infernal de la novella és dir: "mireu que malament que el món marxa: quins horrors a la natura, tempestes, terratrèmols, epidèmies (3), quines guerres, quina salvatgeria criminal en la humanitat, especialment en les nacions civilitzades i cristianes! ¿Com és possible que damunt de tantíssims mals hi hagi l'ull i la mà d'un Déu provident?" Aquesta tesi blasfematòria, aquesta tesi gravíssima, inhumana, desesperadora, Voltaire la sosté *rient*, rient amb sarcasme cruel, rient com un diable.

Però el poder que ell nega a Déu en la realitat se l'atribueix a si mateix en la ficció, i aquesta és la gran fluixedat intellectual del llibre, i aquí sí que botarà el traductor, perquè em perdonaran si dic que la moral de *Càndid* és infernal, però s'abrandaran en ira inconciliable si dic que la seva estètica és dolenta. Negar la Providència si és il·lícit a tothom, ha d'estar més especialment prohibit al novellista; crea personatges, accions, peripècies, desenllaços, i no pot, en justícia, negar a Déu Omnipotent aquesta facultat creadora, administradora i provident. Voltaire preserva, gairebé diríem miraculosament, el protagonista i les figures principals, salvant d'una manera inversemblant—i per tant quasi providencial—Càndid de la ferotgia dels búlgars, el mateix heroi i el Dr. Pangloss del naufragi i del terratrèmol, i ambdós també de la Inquisició de Lisboa. Per igual admirable manera salva la vida la senyoreta Cunegunda, per bé que perdut l'honor — poca cosa per un volterià — en tot el seguit d'aventures Càndid es salva encara, bo i havent deixat ferit un eclesiàstic, del poder absolut dels jesuïtes del Paraguai. I fa Voltaire aparèixer aquí un element de la més absoluta inoportunitat estètica, el país d'Eldorado, una Xauxa fantàstica on l'or i les gemmes són menyspreats de tan abundosos, follia que no podia pas imaginar el més infantil dels optimistes sistemàtics. Aquest Eldorado, *deus ex machina*, que resol les dificultats de tota la segona part de l'obra, actua com una veritable providència artificial. Els diamants que Càndid se n'emporta, li permeten obrir-se pas arreu, i solucionar-ho tot de la manera més burgesament optimista, fins a resoldre's tot en l'escena final, en la qual, salvats gairebé miraculosament torno dir, de tanta catàstrofe Càndid, el Dr. Pangloss, la senyoreta Cunegunda, Fra Giroflé, etc., es troben reunits pacíficament conreant cadascú el seu hort, en un optimisme tranquil digne de Plantin o del Doctor Letamendi. Certament, el final de *Càndid* representa la fallida de la seva pròpia sàtira.

Però aquesta falsia intellectual que faria l'obra insulsa i anodina si la despullessin del farciment obscè i anticlerical, no treu gens de gravetat a la seva roenta malícia. Res més trist, més vergonyós, més estult que un blasfem. Però l'espectacle de la impotència fatal d'un blasfem que no pot pas projectar contra Déu sinó contra si mateix la dejecció de la

(1) No és pas aquesta l'única estranyesa de la versió Soldevila.
(2) V. Balmes. *Historia de la Filosofía.*
(3) El terratrèmol de Lisboa en 1755 és un dels episodis del llibre, i en aquesta i en altres obres seves Voltaire l'aprofita per a recolzar-hi la negació de la Providència.

seva pròpia boca, no per això minva l'odiositat satànica de la blasfèmia. Per bé que impotent en definitiva el sarcasme volterià per a demostrar que no existeix la Providència, quan ell mateix actua en tutelar provident dels seus fills d'imaginació que vol fer sobreviure, és potent i potentíssim per a una actuació en la qual la novella del senyor de Ferney ha històricament reeixit: la propagació de l'odi que porta dins de l'ànima.

Primerament ell amaga, en el seu atac combinat contra la fe en la Providència per retop amb la filosofia optimista, que la Providència governa el món *exigint als homes una cooperació,* exigint-los uns deures. I ell posa el Dr. Pangloss predicant la fórmula insulsa de l'optimisme temerari, "tot esdevé per al bé, en el millor dels móns possibles", al mateix temps que trenca ell mateix l'ordre moral, dedicant-se a seduir minyones. La pàgina on el professor de filosofia explica el procés de transmissió d'una malaltia vergonyosa, pàgina que és de les més sacrílegues de Voltaire, és l'afirmació de la llei que aplica el càstig com a conseqüència del delicte i alhora l'explicació segons justícia almenys de la meitat dels mals de la humanitat. Però Voltaire omet l'ensenyança, hi esbrava la mala sang sectària i tapa la lliçó moral, tapa la lliçó de justícia, cec per la bromera de la seva inconciliable passió antireligiosa.

I aquesta és la terrible infernal eficàcia de *Càndid* i de tota l'enorme producció volteriana: la destrucció. Ell no pot crear un sistema, perquè crear seria afirmar, i ell nega. La sàtira contra l'optimisme no s'aguanta. La blasfèmia contra la Providència no té ni dibuix de teoria. El positiu d'aquest llibre està en la transmissió expansiva de l'esperit de l'autor. I aquest esperit és la cristallització de l'odi en la forma més inhumana, més freda i horrible: el negar rient, l'odiar rient, el fer caure rient-se del caure i del caigut. En aquest sentit, si és el *Càndid* realment l'obra representativa i mestressa de Voltaire, cal de debò posar-la al cim de la negra muntanya que culmina sobre una part immensa de la literatura i de la cultura modernes, aplicades a l'expansió d'aquella actitud típica d'esperit, el nom de la qual sona a les orelles cristianes amb ressò igual, equivalent, al nom Voltaire, el mot *impietat.*

Però la caricatura d'un sistema filosòfic, la caricatura de l'ordre providencial, és encara en aquest llibre típic una caricatura de la humanitat. Tots els personatges del *Càndid* són caricatures; són éssers petits moguts exclusivament per la concupiscència. Cap idealisme, cap elevació de sentiment; són epicuris i van de cara a terra. Els laics igual que els eclesiàstics. Tots els homes de religió que hom hi retroba són cínics embrutits, sense excepció.

Per aquesta nova actitud de sarcasme universal que la humanitat ha adquirit, des del segle XVIII, calgué un nom que ho encarnés i aquest nom és el de Voltaire. Aquest nom és, doncs, un nom de maledicció, i cal que de pares a fills aquesta maledicció es transmeti. Escolteu què en diuen germans de pàtria d'ell, fills de França i d'Europa. Vet aquí ço que un illustre cristià, Ernest Hello, ens comanda:

"Voltaire té una preocupació tan sols, descartar el sublim, perquè el sublim resulta per necessitat misteriós. Presenta l'home caigut una tendència que el porta a mofar-se de la seva pròpia glòria. Aquesta tendència, espantosa per als qui no coneixen l'home, constitueix ço que en diuen esperit volterià. Aquesta intenció de rebaixar l'home deriva d'un odi profund envers Déu. Detesta l'home perquè és la imatge de Déu. Aquest gust pel deshonor, aquest plaer de devorar els altres i a si mateix, aquesta vergonya radical que tanca l'esperit volterià, aquesta vergonya és el fruit de l'orgull. Per no buscar la glòria en Déu, la renuncia i prefereix abandonar-se a la vergonya. L'home que adora no pot burlar-se de si mateix. I vet aquí per què Voltaire vol que ho faci, per tal que no pugui adorar. Voltaire decapita l'home i deshonora la creació, per a trencar la imatge de Déu i esborrar la petjada dels seus passos."

"Així doncs — segueix l'autor insigne de *Fisonomies de Sants* — (certament res no valdria per a descriure'ns la cara dels sants qui no sabés conèixer la cara que fa el dimoni) — *ja és hora que es faci justícia: és hora que aquest home i els que l'estimen siguin tractats segons les seves obres. Vituperar-lo amb respecte és una complicitat. Cal menysprear-lo com al fang dels reguerots, i és menester que el seu nom, si viu en la humana llengua, serveixi per a qualificar les infàmies sense nom, per a les quals no abasta la còlera fins ara coneguda.*" (4)

R. RUCABADO

(4) Ernest Hello. *El Hombre. La Vida. La Ciencia. El Arte.* Traducción Miguel S. Oliver. Barcelona, 1910, pp. 94 i 95.

Una plaga social

i

Un ban plausible

Comencem pel Ban, o Ordenament sobre balls públics, dictat pel Governador de Palència, don Lluís Felip Manzano.

Sabut és que els balls públics (i molts de privats) no són més que una escola de corrupció del jovent i, en moltíssims casos, un mercat de *blanques*...

La major part de noies enfangades que omplen les cases de prostitució aquí i a l'Amèrica espanyola, es sedueixen en aquests balls que són dels que en diuen *agarraos*. Ah, que poques noies cauen en els balls sardanencs! Cap!

Els balls *agarraos* no són més que antesales dels prostíbuls. El sol fet d'abandonar-se les pobres noies en braços de jovent depravat, ja és una *caiguda,* i tant si són balls públics com balls privats, balls de *patacada* o balls de societat, el ballar *agarrao* no es fa mai sense perill greu de l'honestedat.

Des que el món és món, se'ns dirà, que l'home balla. És veritat. Però una ràpida mirada al decurs dels segles ens farà veure de quant diferent manera es ballava abans en terra de cristians i àdhuc en altres terres.

El sol fet d'abraçar-se, joves i noies, lliurement i bressats per les cadències apassionades d'una música predominant sensual, en una edat de naturals efervescències, és tan atrevit i perillós, encara que mal permès, que ha donat peu a infinitat d'escrits

condemnatoris, alguns dels quals, com un d'En Selgas, han esdevingut cèlebres.

Es quasi moralment impossible que no es pequi en tals balls, i que, fisiològicament, no en surtin desvetllades i abrandades les passions carnals. Ja és temps de parlar clar. Res no s'hi guanya i molt s'hi perd; apartem els ulls d'aquesta malura bo i deixant-li lliures els camins de la vida.

Mussolini que, pesi a tots els seus defectes, no es pot negar que és un fort conductor de pobles, prohibí, ja fa anys, els balls de tarda radicalment, per les mateixes raons que al principi havem indicat, i sens dubte per raons semblants ha dictat el digne governador de Palència l'Ordenament o Ban que, en substància, diu així:

"Queden clausurats tots els salons dedicats a ball en tots els pobles de la província.

Queden dissoltes totes les associacions dedicades a donar balls.

Els alcaldes podran autoritzar la celebració de balls a l'aire lliure, atenent-se a les Ordenances Municipals, fent-los plegar a posta de sol, no permetent més que la venda de refrescos i prohibint les begudes alcohòliques."

En matèria de balls s'ha arribat a extrems que semblen impossibles en un poble cristià.

Fins les persones més lliures en els seus costums se'n mostren escandalitzades.

Quan hom compara aquests balls, de noms que nostra llengua no pot ni tan sols arranjar, amb els balls pairals i els que es ballaven abans arreu d'Europa — ingenus, artístics, cerimoniosos molts d'ells, aristocràtics alguns, tots decents i honestos, — no pot menys de preguntar-se si el món s'ha tornat foll o hom somia despert. Ço que més sorprèn és que es trobin donzelles que els ballin i, sobretot, mares que ho permetin. Quant a les autoritats (i no parlem de les Ordenances que condemnen la pública immoralitat)..., que es mirin el Governador de Palència, don Lluís Felipe Manzano. Es un gran mirall.

A. Z.

Notes volanderes

Cada temps té els seus herois característics: Roosevelt, Marconi, Nobile, Loewenstein...

Déu ens lliuri d'entrar en comparances. Que cadascú se les faci. Talment són més complicades que abans les vides dels nous herois.

Hom es pregunta si eixos homes saben verament ço que és viure, o si no ho sap la immensa gernació dels que viuen atesos a la vella regla dels gregaris: "qui fa avui farà demà".

Loewenstein ha viscut una vida difícil de qualificar. Interessat en un sens fi d'empreses mercantils, rodejat de secretaris i dactilògrafes, viatjant pels aires perquè la terra i la mar ja eren petites per a les seves radiants activitats mercantils, parlant comunament per mitjà de la ràdio, operant alhora en totes les Borses del món...

Oh fra Lluís de Leon! Si visquéssiu ara i tinguéssiu de cantar la "descansada vida" de Loewenstein!

I diuen que la vida és prosa! I sí que ho és. De les altures on va caure, i s'estavellà, l'audaciós financier belga, hem de baixar per força, per la força del viure, a les sitges on es conrea el gra, i als cellers on es confita el vi, i als cups on es poa l'oli, i als estables on es *fabrica* la llet, per a demanar a qui pot fer-ho que es procuri abaratir la vida, perquè els jornals minven i la gana augmenta, pesi al luxe enlluernador dels autos, als nous luxosíssims llocs d'esbargiment, a les tarifes cada dia més crescudes d'hotels, bars i establiments similars. Renoi, com es va posant la vida pels que no són Loewenstein!

La nova d'haver estat desnonats els llogaters de l'immoble a on Lerroux constituí la seu del poble sobirà i on ell exercí un apostolat que culminà en la Setmana Tràgica, no ha causat cap efecte.

Ni el proper aniversari d'aquella sacrílega i sagnant Setmana no farà estremir d'horror els nervis de ningú.

Lerroux ja ha passat a la història i de les víctimes que causà i de les immenses runes que amuntegà a Barcelona, en queden algunes piadoses memòries i un esplet de reconstruccions que talment tenen quelcom de meravellós.

Arran d'aquella terrible Setmana es feren molts propòsits que es quedaren en projecte. Més premsa i menys edificis, més paper imprès i menys marbres i bronzos, més obres i menys paraules, més cultura religiosa pairal i menys models estrangers de moda... Tornem a estar tal com abans de la Setmana Tràgica estàvem. No hi ha En Lerroux, però quan les circumstàncies els demanen, els cabdills s'improvisen com els bolets. El terreny està ben preparat. Sols cal que plogui...

Els últims combats de boxa han tingut lloc a Barcelona i a San Sebastian; han fet esgarrifances d'horror arreu del món civilitzat, però mentiríem de debò si neguéssim que aquest nou esport, el més bàrbar i el més inconcebible de tots, compta amb una immensa multitud d'admiradors entusiastes, embadalits. I compta, a més, amb una premsa servicial que li dóna vent i magnifica, amb les seves emocionants ressenyes, aquest degradat espectacle d'un poble en plena decadència.

Després de la boxa, no hi cap res més que les lluïtes de l'home amb les feres, com els gladiadors en els circs romans, que és l'ínfim dels espectacles d'aquest llinatge.

I pensar que les bèsties, i àdhuc les plantes, tenen al seu favor la "Sociedad Protectora de Animales y Plantas", i que els homes de la boxa no tenen ningú que els empari!

I la veritat és que no s'ho mereixen ni ho voldrien. Es un cas inexplicable de barbàrie professional...

C.

Els latifundis i l'emigració

Bell tema per a brodar-hi literatura. Ell s'hi presta tant, que ha constituït en diverses èpoques el mòbil d'agitades campanyes de premsa, l'esquer de propagandes polítiques, i la bandera i aglutinant de més d'un partit. Unànimement es reconeix com una de les causes potíssimes de la pobresa de l'agricultura en els indrets on la terra afecta aquesta forma de propietat, i una de les principals de la despoblació del camp.

Cal definir aquí el que és el latifundi? L'haver-se rebregat tant la definició, potser encara ha estat motiu de pernicioses confusions. Abans que tot, però, convé distingir entre latifundi i terres incultes. No totes les terres incultes constitueixen latifundis, com tampoc no tots els latifundis són erms incultes. Ja es compendrà amb això que no totes dues menes de terres o de propietat poden ésser matèria d'una mateixa llei, ni objecte d'iguals censures. Ni totes dues, tampoc, poden adaptarse a las mateixes conveniències socials. Ni la terra inculta pot motejar-se d'injustícia social com un latifundi que es conreï. I una llei igualment parcelladora o repartidora potser no reeixiria ni convenient ni prou justa per a l'una com per a l'altra.

El latifundi, fonamentalment, està constituït per una extensió molt considerable de terra àrida, i subjecta a un règim de secà. No s'ha d'afegir que una terra d'aquesta mena, i de semblants condicions, l'única cultura que admet és la dels cereals, associada a la ramaderia de llana amb alternatives de repòs. Amb això sol ja es comprèn també que és una forma de cultura o d'explotació dilatadament extensiva. L'extensió, així, ha de suplir la capacitat i la intensitat de la producció. I la unitat de producció és d'un índex molt baix: per tal que l'escassedat de pluges sols permet una sola collita a l'any: i no és susceptible de destinar-la a prats artificials per al nodriment de bestiar gros i no essent tampoc massa factible l'aplicació dels adobs químics, ha de refiar-se exclusivament dels orgànics, del bestiar que manté el mateix latifundi, i els quals en règim extensiu reïxen sempre desproporcionats a l'àrea i exigències de la terra.

Explicada la naturalesa d'aquestes formes de propietat, ja es comprèn bon xic que hagin pogut subsistir tant de temps al llarg de la història, perquè de no mantenir-se en tals condicions, moltes d'elles no subsistirien de cap manera, car haurien esdevingut erms comunals abandonats. Així el latifundi podem dir que més que no pas una unitat territorial, o si es vol geogràfica, constitueix com una unitat econòmica, de tal guisa que si desintegréssim o suprimíssim un sol dels seus factors, desapareixeria la unitat econòmica per donar lloc a l'erm improductiu. A la peninsula ibèrica no s'ha intentat encara la parcellació del latifundi. Més, tots els assaigs que s'han fet a Itàlia fins ara, han fracassat. El latifundi esdevé un erm o bé es refà paulatinament per abandonament dels novells propietaris.

Puix, si el latifundi es parteix en parcelles petites, una família no hi pot viure, per l'aridesa del terreny. No pot alimentar un nombre suficient de caps de bestiar. Les despeses, el capital d'entreteniment, les eines i animals de treball reïxen tanmateix desproporcionades. En canvi, si es fan les parcelles considerables, tot calculant la seva productivitat en relació amb les necessitats d'una família, aquesta necessita un capital inicial per a eines i bestiar de treball extraordinari, difícil de trobar pels terminis llargs d'amortització que comporta, i pels riscos als quals s'aventura, i el pagament dels interessos.

Així i tot, la missió o funció de l'Estat no podria concretar-se a la parcellació, en virtut de la força sobirana, i en nom de l'interès social. Tota una altra obra colonitzadora hauria de precedir la del nou propietari. Qui, sinó l'Estat, ha de fer les carreteres i ferrovies, i provocar i avalar totes aquelles empreses o iniciatives, que constituïssin la base dels nous centres de poblament, i dotar o ajudar a dotar aquests de tots aquells serveis necessaris en tot poblat modern? Sense ésser això impossible, suposa una potencialitat econòmica, una capacitat i un risc, que, després de la gosadia podríem dir de la parcellació, ja no queden gaires energies per a aquesta segona i més llarga empresa.

Els latifundis al llarg de la història, han determinat els seus nuclis de poblaments peculiars, i ben característics. Cultura a base de jornalers, havia de formar nuclis agrupats, en veritables pobles, més o menys grans, segons llur importància. I amb tals grups rurals de població assalariada, sorgiren aquells altres dedicats a la industrialització de les primeres matèries que oferia el latifundi, i la que elaborava els derivats i es dedicava a altres aplicacions, així com la dedicada al comerç per al transport i intercanvi de les subsistències. Els petits centres industrials de Castella, en l'edat medieval, no són fills dels grans ramats de llana, transhumants d'un latifundi a un altres i devés les altes carenes?

Naturalment, aquesta població poc nombrosa i jornalera, damunt les terres àrides, d'un índex de producció baix, per la seva mateixa naturalesa i condicions, havia tanmateix d'ésser pobre. I estancada la cultura, en la seva vida i procés evolutiu, rovellada en la rutina, i emprant només mitjans i arreus imperfectes, tan tost com la zona de culturació arribà al punt màxim d'eixamplament, i la indústria començà a decandir, per una sèrie de raons que no és del cas esmentar, forçosament havia de començar un corrent d'emigració de tota aquella part de població assalariada sobrera. Sota aquest punt de mira, en la zona dels latifundis, l'emigració no ha fet altra cosa que seguir la mateixa llei i la mateixa etapa que en totes les contrades agrícoles.

Mes, en les terres de parcellació mitjana i fecundes, tan tost el procés d'eixamplament cultural ha acabat i no ha restat bo i res per eixermar, ha començat la producció per la renovació dels arreus o instruments de treball; per la substitució o introducció de nous cultius més remuneradors, i per l'aplicació dels adobs químics. D'aquesta manera, no s'ha acumulat sobrant de població, car així que ha augmentat ha trobat ocupació, immediata en la mateixa terra, i no ha provocat cap corrent emigratori.

sinó aquell mínimum que és de naturalesa humana. Això, però, no s'ha esdevingut sense les seves crisis, car la intensificació del cultiu exigia el desembors d'un major capital circulant, i l'augment dels dispendis generals. O bé, de fer-se d'una faisó no tan intensiva, i més paulatina, el redoblar l'esforç de l'home damunt la terra. Havent-se escaigut el més agut d'aquesta crisi en una època de depauperament econòmic de part dels amos o dels propietaris, i no podent aquests fer desemborsos de capital, ni exigir tampoc pel mateix jornal, o encara que vagi estar per l'augment del vint-i-cinc per cent, la triplicació de treball del jornaler, va caldre evolucionar devés una nova forma d'explotació. Els amos donen les terres a parceria, i seguidament a arrendament als jornalers. I d'aquesta manera, si s'evita l'emigració del jornaler, s'imposa l'absentisme, l'emigració dels amos.

Mes, en les terres de latifundis, passa el contrari. Dels amos, uns no pogueren, d'altres no volgueren millorar els mètodes de conreu, i no podent tampoc augmentar els jornals als treballadors s'accentuà la deserció del camp d'aquests que encara dura avui. Es en aquest període, acabat l'eixamplament cultural, que en compte d'intensificar l'explotació, s'abandonen terres, minva l'àrea cultivable, apareixen erms. Sorgeix, però, un fenomen dintre aquest procés digne d'ésser considerat; el fenomen de l'especulació el qual obra tant damunt les necessitats econòmiques de l'amo, que no té altre capital seguidament que terres improductives, i la misèria anguniosa del jornaler, que no deserta el camp per manca d'audàcia, i es consum, adés conhortat adés revoltat, en la més afrosa misèria.

L'home especulador és l'home viu, audaç, potser inconscient del risc i de la responsabilitat, ço que fa que no pugui motejar-se'l ben bé d'ésser amoral. La classe rural no és de les menys fecundes a produir tal tipus. I en la zona dels latifundis sorgeix. Aquest home és el que arrenda immenses extensions al propietari per explotar-les de molt diverses maneres, sempre a base de l'especulació, i de l'abús de la misèria del jornaler. Unes vegades imposant jornals de misèria, o jugant les circumstàncies de la manera més oportuna i profitosa. D'altres subarrendant-les d'una faisó que constitueix una altra immoralitat o iniquitat. Proporciona la llavor i el bestiar de treball als arrendataris, i es cobra aquests serveis amb sengles parts dels fruits, i encara es reserva el dret de pastoreig damunt de totes les terres. Amb tals procediments, l'emigració si no s'ha estroncat mai, puix s'ha entretingut, ha retingut els porucs i poc audaços, i ha atret o enganyat els avariciosos de cultivar un bocí de terra, amb més o menys independència o sobirania.

La introducció, però, de la maquinària agrícola tan avançada, sobretot la de la cerealcultura, ha modificat un xic aquest procés i podem dir que marca un nou període. Avui, amb les sembradores, segadores i batedores mecàniques, tant l'amo com l'arrendatari especulador no necessiten tant del jornaler, i poden prescindir de molts braços. Tampoc necessiten tant còm abans acudir a formes abusives de subarrendament per extreure el suc màxim de la terra. Tot això han estat raons prou poderoses perquè s'hagi pogut prescindir de braços, i hagi persistit un règim de jornals inferiors. I aquest factor és i continua essent un element determinant d'emigració, accentuat amb grosses revingudes davant els darrers períodes que han sofert de secà. Al jornaler camperol, demés, de la zona dels latifundis, li falta avui, amb motiu de les circumstàncies, poder nodrir les seves esperances de millorament de la situació precària amb promeses polítiques ofertes en propagandes, o bé apellant a la vaga en forma més o menys violenta. Per això, el seu únic camí de salvació és l'emigració.

No hem cregut mai en la parcellació del latifundi entès en el sentit que l'hem definit. El dia que algunes d'aquestes immenses extensions de terres seçaneres, àrides, siguin convertides en regadiu, cada una d'elles es desfarà dins de l'aigua, quedarà parcellada. Un nou paisatge artificial humà, ric i fecund, s'haurà superposat al natural, àrid i estèril. I la geografia concretarà el fet jurídic de l'explotació convenient per a tothom.

ANGEL GRAU

Educació obrera

A hom, quan parla de Txecoeslovàquia, que és un nom enrevessat, li sembla que es refereix a un país remotíssim i primitiu, i el cert és que pot considerar-se com el rovell de l'ou de velles civilitzacions oportunament modernitzades.

L'educació que allí es dóna als obrers i els mitjans que tenen per a illustrar-se, així ho demostren. En l'Acadèmia Obrera de Praga, per exemple, l'obrer troba tot quant pot fer-lo un home illustrat i un operari perfecte. Però no solament això. En la mateixa Acadèmia hi ha una "Escola de Consellers d'Empresa" que habilita l'obrer per a ocupar dignament i efectivament aquest alt càrrec mercantil.

Existeix a Espanya res que s'assembli a això?

Però no paren aquí els mitjans d'educació que els treballadors ardits troben a Txecoslovàquia. A Praga s'ha fundat fa poc l'"Escola Superior Popular d'Educació Política i Social", dedicada a formar obrers, ciutadans capaços d'intervenir conscientment en l'administració de la ciutat i àdhuc de regir-la si convé.

En aquests temps de democràcia creixent i abassegadora en què les masses van imposant-se arreu i van prenent de les mans febles i estantisses de la classe mitjana la direcció dels afers públics, la creació de la E. S. P. E. P. S. és tan oportuna com fecunda i *conservadora*.

I no paren aquí els ensenyaments que es donen a l'obrer en els històrics països que constitueixen el nou Estat del Danubi, sinó que comprenen totes les arts plàstiques, els esports, les excursions, les representacions escèniques, etc., etc. Si a tot això s'afegeix una ensenyança religiosa acurada, el pla educatiu pot dirse complet.

Vegi's si aquest pla educatiu no és la formació d'una nova classe social a base obrera per assolir la direcció de les societats humanes, que truquen a les portes de l'esdevenidor. — S.

Correspondència canina

4.ª

Els dies de les espigues rosses

Germaneta meva, *Estrella* del meu cor: Com més temps passo sense veure't més t'estimo i més t'enyoro. Ja vaig trobar a la manta de l'Anton Polletaire aquell os de cuixa de pollastre. Me'l vaig menjar amb quatre queixalades. Era tendret i ben rostit. Vaig dar gràcies a Déu de la teva bona posició social i que l'Anton en aquest temps encara portés la manta a l'esquena.

Les diades del batre s'acosten, em fan pensar en les d'abans. La meva sort està en tenir memòria que em serveix per a substituir la pena present pel goig passat. Això fa que no sigui mort i colgat sota la figuera de coll de dama de la vinya del Pau que és la de més a prop de l'era.

Dos dies abans de batre l'amo Josep i el Jaumet amb les aixadetes tallaven les herbes de l'era i l'escrostonaven. Després la deixaven ben xopa d'aigua a cop de galledes i pel damunt la terra mullada hi passaven els corrons del batre.

Quan el sol de l'endemà l'havia ben assecada semblava talment enrajolada. Jo tot això m'ho mirava ajagut al teu costat sota del lledoner. Teníem a prop la mestressa amb l'agulla als dits i el cove de roba al costat, asseguda a la cadira mitjana. Després arribaven els carros amb les garbes i a cops de forca eren esteses ben aviat pel masover vell, el jove i el vailet.

Es feien tres rotllos. El vell masover amb un parell de rucs, que només ell sabia governar. El jove amb aquella egua tan amiga nostra, pacífica i briosa alhora, que feia més de la meitat de la feina. El vailet amb el matxo vell que anava fent per a allargar la vida i no s'amoïnava per res, però mai no reculava. Tu i jo quan estàvem tips de jeure ens n'anàvem a barrejar-nos en aquell moviment.

Si no seguíem l'egua aquesta frisava i es posava plena de gelosia. La seva més grossa satisfacció era que jo me li posés al davant saltant i lladruquejant com si li volgués arribar al morro; i llavors ella s'hi quadrava i agafava una arrencada de marxa que enamorava.

I quines cantades que s'hi feien! M'agradaven aquelles veus mig ofegades per a no destorbar-se l'una a l'altra. Cada u cantava per a ell sol. Qui cantava amb més ànima era el vell. Tots els vells que jo he conegut del seu temps eren per l'estil. Es clar que eren fets de carn i ossos com nosaltres mateixos, però jo sempre he vist en ells una cosa diferent de molts joves. Quina educació! Quin respecte! Quina afectuositat! Quantes vegades el vaig veure de genolls davant aquell quadro en què hi ha una senyora amb el seu fillet, tots dos amb sengles corones! Molts diumenges a la tarda l'havia acompanyat fins a la porta de l'església i jo em quedava a l'hostal a esperar que sortís! I quan sortia d'allí jo el trobava més afectuós, més pensador i més savi, amb unes coses que em deia i unes cantades que em feia, que es veia que les havia apreses allí. Jo diria que entre molts vells i mols joves que es veuen a les cases de pagès hi ha una diferència, com si diguéssim entre cans del nostre llinatge i els gossos bordencs rodamons que només hi són pel tros de pa que els donen o es prenen.

No parlo pel jove masover de casa, a qui tinc d'agrair el tros de pa sec que cada dia em dóna i també la cotilla ben estreta que porto.

Jo no puc més. Les llàgrimes em vénen als ulls. Després del batre vindrà el collir raïms i jo tornaré a pensar en aquells dies passats en què quatre carros i sis o set matxos de bast anaven i venien de les vinyes als cups i dels cups a les vinyes i nosaltres fèiem també viatges ara darrera l'egua, ara darrera el matxo, o si feia massa sol, ens quedàvem a caçar vespes a queixalades a la vora de les premses, on s'hi asseia l'amo amb la llibreta i la bàscula. De tant en tant jo li deia en el meu llenguatge: "Ja s'acosta el temps, mon amo; netegeu l'escopeta i ompliu i rebordoniu cartutxos, que tindrem molta feina. Cregueu que els conills són uns poca-vergonyes que s'atreveixen fins a l'hort que toca les parets de casa. Comencem a dar lliçons al Jaumet. Jo us dono fermança que entre l'*Estrella* i jo, si no tenim desgràcia, us en farem matar mitja dotzena el dia de l'estrena. Jo sé on són i també sé com els tinc d'agafar. I no em sé estar de dir-vos que tenim a la hisenda quatre ramats de perdius pel cap baix, que cada matinada sento piular o gallerejar les novelles i escotxinar les velles per les carenes de La Fosca. Si ens hi feu anar a les perdius ja veureu com l'*Estrella* i jo posarem seny i calma i amb les nostres manyes us les farem venir de cara." I l'amo Josep m'escoltava complagut i somrient com si s'hi trobés.

Tu te n'anaves a fer la cort a les senyores i a ensumar les bravades de la cuina. I de pas, trapellera! més que trapellera! arreplegaves alguna cotna de cansalada o algun tendrum de l'olla o passaves alegrement el temps donant surts i fent bufar i desesperar la gata escuada; sota terra sigui!

No et faci enutjar que et digui trapellera. No t'ho dic en to de reny, sinó en to afectuós; que el teu bon cor prou el tinc conegut!

No m'oblidaré mai d'aquella vegada que et vares encarinyar amb el bressol de la petita del jove masover, com si allí hi tinguessis un cadellet teu, i, com no fos l'escopeta de l'amo, ningú no et podia treure del seu costat i més d'una vegada deixaves la cacera si de fora estant senties plorar la teva diguem-ne afillada. I també em recordo de com et vas enquimerar amb el gatot atigrat que tenia la pretensió de jeure en el mateix bressol. I els bells flocs de pèl gris que li arrencaves de l'esquena!

Aquesta casa del Mas Colom qui l'ha vista i la veu! Tu ja començares a veure el principi de la davallada, però no penso que mai endevinessis fins a quin punt ha arribat.

Si trobo lleure per a escriure una altra carta no sabré fer altra cosa que desfer-me en lamentacions.

Estigues boneta i, en les teves delícies, no t'oblidis del teu currutaco germà,

Volant.

És còpia. JORDI ARNAU

La presidència dels EE. UU.

Mr. Smith, candidat catòlic

La tardor propera ens oferirà una lluita ciutadana d'excepcional interès; la lluita per entrar el President de torn a la Casa Blanca de Washington, on resideix el Cap de la República. En aquesta lluita uns quants milions de ciutadans de la Confederació diran directament quin candidat escullen pel càrrec més alt del seu Estat, i probablement donaran altre cop al món l'exemple de cultura cívica més gran que en els temps moderns es registra cada quatre anys.

Dos són els partits que acostumen a disputar aquest alt càrrec, i dues les agrupacions que porten el pòndol de la política en aquella gran República: el partit republicà, al qual pertany l'actual President Mr. Coolidge, i el partit democràtic, que ha comptat amb Presidents de la celebritat d'un Wilson.

Ja la decisió de candidat és cosa que porta el seu tarannà; i no és estrany tractant-se de partits tan grans com els que lluiten i tractant-se d'un càrrec de la importància del que es tracta. I en aquests dies ha estat decidit que el candidat del partit democràtic sigui l'actual Governador de l'Estat de Nova York, Mr. Al. Smith.

Aquest senyor havia estat ja proposat pel càrrec en les darreres eleccions de l'any 1924 (car la presidència als Estats Units dura quatre anys). Però llavors, amb tot i l'entusiasme despertat pel seu nom entre molts amics, hom trobà una tara al candidat: el seu caràcter de catòlic, precisament. La tradició governamental americana era puritana. El protestantisme (dividit allí en més de vint sectes) agafava la gran majoria del poble, car entre 120 milions d'habitants, solament uns vint milions eren catòlics. A més a més, algunes sectes antipapistes, com aquella famosa del Ku-Klux-Kan, estaven en plena activitat, i el rompre en aquells moments delicats amb una tradició secular, com la del caràcter protestant del President, hauria semblat un acte de malíssima política.

Però tot allò ha passat; el nombre de catòlics als Estats Units ha augmentat considerablement en solament quatre anys; les sectes antipapistes han caigut rebregades i avui no tenen cap importància; i en l'elecció de candidat no ha calgut ja tenir en compte la religió de la persona designada, rompent així una tradició que derivava dels temps de Washington.

Per això, en l'assemblea tinguda suara a Houston per a la designació del candidat del partit democràtic, el nom de Mr. Smith, que s'emportava totes les simpaties, ha pogut ésser proclamat sense que ni tan sols s'hagi produït una repugnància ni una protesta pel seu caràcter catòlic, del qual ell mai no ha abdicat ni deixat a segon terme. Per 849 vots, entre la totalitat de 1.100, ha estat designat per anar a la Casa Blanca l'actual Governador de Nova York.

* * *

Aquest home nasqué als suburbis de Nova York, al miserable barri de l'East-Side. Fill d'un carreter irlandès, pot dir-se que començà la seva vida essent un fill del carrer, arribant fins a vendre diaris pels suburbis neo-yorkins. I encara que havia freqüentat les aules del primer ensenyament (cosa als Estats Units indefugible), mai no ha posat els peus en un Liceu d'ensenyament secundari.

Lluitant, arribà a fer-se un xic de posició econòmica; i els seus dots de popularitat foren tan grans, que molt aviat, barrejat en la vida política, arribà a la Casa de la Vila de Nova York, on començà essent funcionari, més tard conseller, i més tard dignatari de l'assemblea municipal.

Com a conseller va revelar dots de govern i una intelligència veritablement excepcionals, sabent sempre veure amb claredat enorme i amb una simplicitat extraordinària els problemes municipals, que no són pas pocs ni de minsa importància en un municipi com el de Nova York.

Al costat d'aquestes condicions en reuní una altra que el féu excepcionalment simpàtic: la de la seva imparcialitat i la del seu esperit de justícia, per amics i per contraris. Eren aquells uns temps (no massa llunyans, però sí ja molt canviats) en què tota victòria electoral, per petita que fos, significava un canvi en els llocs municipals. I nostre Smith, amb un seny i amb un esperit cívic forts, anà a prescindir de la tradició, i quan ell governà cercà els funcionaris més dignes, més intelligents, més actius, sense preguntarlos de quin camp polític procedien. I ell, home del partit democràtic, escollí repetidament funcionaris pertanyents al partit republicà, sense que els seus mateixos amics en protestessin, puix reconegueren l'esperit de justícia i el progrés en la matèria que això significava.

L'elecció de Mr. Smith pel càrrec altíssim de Governador de Nova York fou el premi als seus serveis en l'administració municipal. Foren molts milers els ciutadans republicans que votaren el nou Governador, tot i essent aferrissada la lluita entre ambdós partits.

* * *

Que passarà ara en l'elecció de la tardor vinent? No hi ha cap dubte que el partit republicà té molts vots per damunt del democràtic. Però tampoc hi ha cap dubte que en un país d'esperit cívic com els Estats Units, on els ciutadans coneixen i es preocupen dels problemes de la vida pública, aquests vots poden canviar d'un moment a l'altre, segons quina sigui la personalitat dels candidats.

I en les condicions d'home de govern i d'excepcional simpatia de Mr. Smith es confia molt per atreure vots a la causa del partit democràtic. Aquest home, d'un verb tot democràtic, eminentment popular, d'excepcionals simpaties entre el poble, és més aviat un esperit que podríem dir llatí (de caient llatí) Tant que hi ha qui l'ha anomenat "Un marsellès de Nova

York". I es trobarà lluitant contra un altre candidat, Herbert Hoover, economista illustre, home de ciència, però esperit tancat, sense altres simpaties que les que li puguin donar la seva ciència i els seus treballs tècnics.

A més, Mr. Hoover ha dit ja que la seva campanya electoral serà molt reduïda, puix el seu verb no és pas el més a propòsit pel contacte amb la massa. Mentre que Mr. Smith ha manifestat ja el seu desig de posar-se immediatament en contacte amb el poble i córrer la República d'extrem a extrem i en totes direccions.

El temps dirà. Mentrestant, destaquem nosaltres la nota que ja el caràcter catòlic d'un home no sigui obstacle per arribar a un càrrec alt com cap més dins un Estat de gran majoria protestant, com fa quatre anys encara ho era. No és pas petit el pas donat en aquest camí.

I mentre la lluita s'acosta, deixem que ens facin denteta Estats d'esperit cívic tan intens com l'americà, on fins la més alta magistratura és filla del sufragi universal directe.

GASTON GERARD

Els escriptors immorals

Mantes vegades, d'aquestes planes estant hem blasmat durament els escriptors que produeixen o trasplanten a la nostra llengua obres obertament obscenes. Nosaltres no podrem lloar mai una obra, per gran que sigui el seu valor literari, si està en contradicció amb la moral cristiana. Però això no vol dir, com algú insinua, que nosaltres siguem partidaris dels autors insubstancials que produeixen obres grises i anodines. El veritable art és compatible—no cal dir-ho—amb la nostra moral, que és la que defensen tots aquells que no han perdut el seny. Si garbellem bé aquestes obres que suggestionen a tanta de joventut, veurem que resta molt poca cosa. Hi ha gent que creu que per a dir coses fortes un hom ha d'ésser estrident com el so d'un clarí. És la bellesa d'expressió i la profunditat de pensament el que dóna valor a les obres literàries.

Quan un hom blasma els escriptors obscens o bé aquells que desvetllen sentiments innobles, sempre us surten amb la mateixa cançó: a vosaltres us plauen les obres inofensives que no tenen suc ni bruc. Això no és cert. Gràcies a Déu, han existit autors genials que mai no han envilit llur ploma escrivint obscenitats. Un escriptor en el front del qual brilli la flama del geni, és impossible que escrigui obres immorals. Un esperit ben equilibrat no xipolleja mai dins les aigües impures de la concupiscència.

La vida té molts caires i és molt complexa i, no obstant, els escriptors *forts* esguarden únicament un sol caire. És que en la vida hi ha únicament passions abjectes? No existeixen també coses belles, dignes d'esment? Llegiu les obres, especialment de certs escriptors russos, i veureu com gairebé tots els personatges de llurs novelles són uns depravats. Un hom es pregunta si al món únicament hi ha homes miserables. Creuen que la maldat és una cosa nova? No saben que la història de la humanitat comença amb un fratricidi? No veuen enllà d'enllà del temps ciutats proterves, en les quals es cometien pecats afrosos? No és preferible que sapiguem esguardar l'aspecte noble de l'home? Per què hem de terrejar si Déu ens ha posat dintre el pit una ànima alada perquè poguéssim volar? Si a la vida hi ha coses tan belles, per què ens han de plaure les sutzures? Es que únicament són interessants aquelles coses que exacerben les nostres passions?

Gireu el cap enrera i veureu que únicament tenen el front resplendent aquells que varen estimar la bellesa i aquells que es varen lliurar a les altes especulacions filosòfiques. El front dels immorals i dels obscens és embolcallat de tenebres.

No demanem, doncs, obres insubstancials i anodines, sinó obres lluminoses que posin de manifest la forta mentalitat d'aquells que les han produïdes. No creurem mai que una obra és forta pel sol fet d'ésser obscena. Els autors d'obres grises no són pas els escriptors representatius del catolicisme. És que ignoren els obcecats que els escriptors cristians són els que han arribat al cim més alt del pensament? Per a volar cal tenir ales i mai no en tindran aquells que s'arrosseguen damunt la pols i el fang del camí.

Els partidaris dels escriptors que estan intoxicant l'esperit de la nostra joventut, diuen, per a defensar-se de les nostres escomeses, que ells són fervents admiradors dels escriptors d'una ben acusada personalitat.

S'ha publicat el primer volum de les obres completes del genial escriptor anglès Chesterton, i els partidaris dels escriptors forts han tallat les cordes de les campanes vibrants de l'entusiasme perquè ningú no les fes voleiar. Existeix un escriptor modern més original que Chesterton? Segurament ningú no el supera en aquest aspecte. Per què, doncs, no s'entusiasmen i posen domassos en les finestres de llurs cenacles? Apressem-nos a dir-ho clarament: perquè Chesterton és catòlic i no afalaga les passions. No està Chesterton molt per damunt dels escriptors estrangers que són trasplantats al català? Per què, doncs, no són lloades les seves obres?

Quan Chesterton es trobava a Barcelona els admiradors dels escriptors forts no varen tenir ni la gentilesa de saludar-lo. La seva presència no va despertar cap mena d'admiració. Unicament es varen adonar del genial escriptor els que no es deixen suggestionar pels escriptors desaprensius que actualment pretenen monopolitzar la nostra literatura.

Prenguin nota de les nostres paraules els obcecats, perquè no segueixin dient que nosaltres som partidaris de les obres grises. El color de les obres que a nosaltres ens plauen no el podem precisar, però els podem dir que admetem totes aquelles obres que no estan en pugna amb la dignitat humana.

J. C.

"El Rotary Club" mexicà o una gent molt divertida

Els rotaris mexicans són els més xirois del món. Tenim a les mans l'òrgan del "Rotary Club" de la ciutat de Mèxic. A la portada d'aquest número hi ha el següent anunci:

"Hoy sábado, en el Club americano, cena y baile en honor de Julio Zetina, Gobernador del tercer distrito Rotario." Els rotaris mexicans, no solament es reuneixen a l'entorn d'una taula per a parlar de coses transcendentals, sinó que organitzen balls. D'aquesta manera les reunions són molt més divertides.

En l'esmentada revista rotària es publica l'ordre del dia d'una de les juntes, que es celebren a l'Hotel Regis. Volem reproduir-la perquè hom vegi la importància d'aquestes reunions.

I. Comunicaciones oficiales.
II. Lista de asistencia.
III. Presentación de rotarios visitantes e invitados.
IV. "Libélulas rotarias", canción dirigida por "Yañe".
V. "El Placer de servir, según Gabriela Mistral". Plática de 5 minutos por "León".
VI. Número musical organizado y dirigido por "Yañe".
VII. Opiniones de algunos socios acerca de la Educación rotaria.
VIII. Canción rotaria.

No es pot dir que siguin pesades aquestes reunions. Els parlaments duren cinc minuts i van alternats amb cançons rotàries.

Heus ací una "Libélula rotaria":

Vamos a ver
si puede ser
bien entonada y bien cantada
esta canción.
Todo es querer
y ya verán
como un aplauso al terminarla
nos darán.
El ser Rotario, alegrías trae al alma
y regocijo al corazón;
es un sedante en el espíritu sin calma,
y es una antorcha que ilumina la razón
Tu lema que es este ideal:

"He profits most
who serves vest",

ser grande sin duda te hará.
Y se pondrá el mundo a tus pies.
No olvides, Rotario, jamás,
que a todos debes complacer,
pues ganarás, y no pelearás
nunca con tu mujer!!

Si els nostres lectors no sabien ben bé quina és la missió dels rotaris ara ja ho saben.

Els que pertanyen al "Rotary Club" tenen *un gran regocijo al corazón*. És tanta la força dels rotaris, que el món rodola als seus peus. I no solament obté beneficis materials, sinó que aconseguirà la pau familiar. El rotari no es baralla mai amb la dona. No es pot demanar més.

Quan un individu entra a formar part d'aquesta família tan divertida, adopta un nom que li permet actuar sense que ningú sàpiga qui és. Avui, per exemple, en el programa transcrit es llegeix: "canción dirigida por "Yañe"". Aneu a esbrinar qui és aquest senyor.

En l'òrgan dels rotaris mexicans es publiquen ressenyes de les juntes celebrades, però no consta el nom dels assistents. En una d'aquestes ressenyes es llegirà:

"Presiden "Aggie" y Fatty" presidentes del Club y del Comité de Asistencia. Concurrencia numerosa, porque saben que "Fatty" es inexorable en la aplicación del Reglamento a los faltistas. (Els deu castigar a no menjar postres.) Se pasa lista por el novísimo procedimiento patentado por "Aggie" y, con toda su sencillez, hay quien comprende y equivoca los nombres, clasificación o apodo de su vecino lateral. "Yañe" se hizo acompañar del exquisito artista yucateco, señor Augusto Cárdenas, cancionero, profesor consumado de guitarra y de piano.

"Fatty" nos dice cuatro palabras sobre la importancia de su Comité. Cárdenas nos deleita cantando la bella canción yucateca "Son tus ojos", acompañándose con la guitarra, que estrena en nuestro obsequio." (Quina delicadesa més gran, estrenar una guitarra!)

Amb aquests fragments n'hi ha prou perquè els nostres lectors es facin càrrec de la importància de les reunions que celebren els rotaris mexicans.

La revista rotària es veu que està redactada per periodistes elegantíssims. Heus ací una de les notes que publica: "Nuestro querido Gobernador "Julio" sale para Chicago el próximo martes, con el objeto de asistir a la Junta de Gobernadores de Rotary Internacional. Le deseamos un feliz viaje y una grata permanencia en la ciudad de los jamones."

També ens assabentem que cada rotari té un número cabalístic. Aquest s'obté d'aquesta manera: "Con dos fechas decisivas en la vida del rotario, una fatal y otra feliz." La fatal és la del matrimoni i la feliç la del naixement. Els rotaris mexicans consideren el matrimoni com una desgràcia.

En Calles que es mostra tan sever amb els catòlics, segurament no deu molestar els rotaris. Per això recentment varen felicitar-lo. És un honor molt gran pertànyer a un organisme internacional, on hi ha gent tan divertida.

Haurem d'adoptar el sistema mexicà d'introduir música en les juntes. Després de llegir l'acta el secretari, es podrà cantar un fragment de "La Verbena de la Paloma" o de "El santo de la Isidra".

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

Llibres nous

"La tradició catalana a la Universitat de Cervera", per Ferran Razquin Fabregat. — Any 1927. Arts Gràfiques, Josep Salat, Cervera.

La tesi d'aquest ple volum de 46 pàgines, fruit de l'eruditíssima ploma de nostre excellent amic i col·laborador l'advocat cerverí senyor Razquin, ve continguda en aquests mots: "I veus ací com d'una cosa que per la vida de Catalunya semblava tan fatal com fou la supressió de totes les Universitats del Principat i la fundació següent, a Cervera, de la Universitat única, amb idea centralitzadora i regalista, en sortí precisament el contrari del que molts pensaven. Tal vegada es pretengué en els canvis transcendentals esestablerts pel Decret de Nova Planta esbarriar les cendres encara calentes dels organismes destruïts del Principat; mes en la Universitat de Cervera s'agombolaren, i del caliu esmortuït en brotà el foc sagrat, l'ànima immortal redreçada, purificada encara i més illustrada i conscient, la ciència catalana i catalanitzada, l'esperit amb major empenta per a la investigació de les coses: en fi, el Renaixement, amarat, en sos alts principis, de llum i veritat". I afegeix, encara en altre lloc, que "la fundació de la Universitat de Cervera no marca pas en la cultura catalana un període de retrocessió, al contrari, que és una fita que marca una evolució en sentit progressiu."

I empès per aquest noble afany, l'autor, en unes pàgines sintètiques però sucoses, passa revista a l'estat de l'ensenyament a la Catalunya anterior a la fundació cerverina; examina la influència en ella de la Companyia de Jesús, mitjançant aquell famós Col·legi de Cordelles; i s'endinsa tot seguit en l'examen també sintètic, però ple de sentit històric, de l'Escola Literària, de l'Escola Filosòfica i de l'Escola Jurídica, de la Universitat cerverina, acabant amb un capítol molt encertat sobre la influència de les escoles cerverines en el renaixement caalà.

No ens escau fer aquí un estudi acurat del llibre, que és tan interessant. Potser la seva afició a les coses de Cervera el porta un xic enllà en parlar d'escoles pròpies en aquell centre d'estudis: però no cal negar que la tesi que es planteja resta suficientment provada, com per provada la donaren ja el nostre Torras i Bages en un capítol de *La Tradició Catalana* i el polígraf Menèndez i Pelayo. No gosaríem nosaltres a dir que les escoles cerverines s'obrissin pas dins la ciència catalana, així, amb el caràcter d'escoles; però n'hi ha prou amb l'evocació de figures com el Canceller Dou i sobretot el gran Finestres, per a cercar per llur vulgarització i estudi l'esvaïment de l'atmosfera de prejudicis respecte d'aquella fundació de Felip V.

Si alguna influència hagués de tenir el nostre prec en l'ànim de nostre dilecte amic l'hi formularíem en el sentit que segueixi els treballs d'investigació sobre aquest tema, començats amb el fulletó *Balmes i Cervera* i admirablement entroncats ara amb aquest petit i erudit volum que examinem. Tenim la seguretat que es tracta d'un dels períodes més foscos de la nostra història de la cultura i, per tant dels més carregats de prejudicis. Per esvair aquests i restablir la veritat al seu lloc, treballs com el de Razquin, ajudats d'altres que, com els que sobre la personalitat d'En Finestres ha portat a cap altre amic nostre, En Manuel Raventós, han de constituir la determinant.

Admirablement editat aquest volum, demostra com les arts de l'esperit troben a Cervera la reflorida que troben arreu de Catalunya, ço que acaba de demostrar-ho també la nova revista de cultura segarrenca allí començada, bon joiell per a la cultura de la nostra terra també.

"Catecisme social", per Monsenyor de Gibergues. Traducció de Francesc Manich Illa. — Publicació d'Acció Popular. Barcelona, 1928.

El nostre company Manich ha fet un bé en incorporar a la nostra literatura aquesta obreta. El seny d'ella, la ponderació amb què està escrita, i sobretot aquella claredat tan francesa (que la traducció no ha pas desvaloritzat) donen a aquest llibret de 30 pàgines un preu molt alt com a ensenyament popular de la doctrina social catòlica, la qual en resulta diàfana, concisa i pràctica.

Tres parts té el llibre; una Històrica, altra de Doctrina, i altra d'Aplicacions pràctiques; totes ajustades en absolut a la doctrina catòlica, amb un sentit de justícia pregon que no es decanta ni al camp tancat del tradicionalisme ni al terreny cridaner i excessiu de la democràcia, constitueixen un bon vehicle d'educació social, que tant manca en aquesta terra on no sembla sinó que aquesta derivació de la sociologia cristiana no regeixi per a la majoria dels catòlics.

Felicitem a Acció Popular per aquesta edició i al seu afortunat traductor i prologuista. La seva tasca modesta pot ésser fortament beneficiosa per a mostrar els camins de la justícia en el camp social a tants germans nostres que la tenen completament descuidada. I això ja és molt. Desitgem, doncs, que el fulletó es popularitzi ben aviat.

JOSEP M. GICH

Del món del treball

Més de cent mil vaguistes afamats feren cap a Moscou per a reclamar feina i pa. El govern dels soviets els rebé a trets i els retornà a les seves respectives regions perquè hi deixin els ossos que no cabrien als cementiris de Moscou.

El Reichstag estudia un projecte de rebaixa d'impostos als salaris que guanyen els obrers, alemanys, molt carregats després de la Gran Guerra.

El partit treballista australià sofreix una forta divisió motivada pels elements soviètics posats a mercè de les intrigues i els diners dels seus companys de Moscou.

El govern anglès ha declarat a la Cambra dels Lords que no pot ratificar ara el Conveni de la jornada de vuit hores perquè ocasionaria un gran perjudici a l'economia de la Gran Bretanya.

La vaga de xofers de la casa David s'arreglà fàcilment. Amb una mica més de discreció no s'hauria produït. El temps no està per a vagues.

Vitam impendere vero

No hi ha pas molt que un penitent desconegut a qui escoltava en confessió sagramental se'm lamentava de la seva manca de fortitud moral per pendre's la vida com ve.

Es queixava adolorit, el pobre home, perduda la seva ànima per viaranys d'espines, sense aquella pau d'esperit que ens fa ésser santament irònics en la contrarietat.

Gemegava que l'havien fet víctima de molts abusos els qui s'anomenaven (i no ho eren) els seus amics. I això el tenia com alienat i consirós i malalt d'ànima. El pobre no s'havia après encara que en aquest món hi ha mantes personetes que porten pell de xai essent quelcom pitjor! Ja és badar, altrament.

I què li tenia de dir jo sinó aquelles paraules del Mestre: "sies senzill com el colom, però recelós i caute com el serpent"? Déu vulgui que se'n sàpiga aprofitar!

I per conhort i guiatge de la seva ànima li deia, mica més mica menys, tot això altre:

—Bon home, germà meu! Sapigueu d'avui per sempre que aquesta vida no és pas dolenta per qui porta a dins del cor una virior espiritual.

Quan un home es posa en conformitat amb el que Déu, providencialment, li envia, sempre s'és feliç encara que els ratolinets li vulguin plantar mossegada...

Veureu renéixer al vostre entorn el goig i la felicitat si sou invariablement generós i bo d'intencions.

No us deixeu robar el repòs per res ni per ningú. Per la salut del cos i de l'ànima més us convé un repòs sedant, llarg i persistent, que l'angúnia que us encomana l'amor propi ferit pel desamor o la injustícia dels altres. Deixeu-los els altres! Cada u a lo seu i Déu donarà a cada u segons la mesura de ses obres i ses boneses!

Us heu de saber enjoiar l'esperit vós mateix. Si espereu que els altres us donin alegries ja podeu anar esperant assegut, pobre germà meu!

Els contratemps, les angúnies, les aspreses, tots els sofrim en aquest món: però la grandesa de la vida, quan es viu dignament, no sorgiria pas si no fossin totes aquestes arestes que la fan dolorosa perquè es planten a la carn viva de l'ànima.

Cal saber confiar en Déu (majorment en el temps que correm, que la majoria dels mortals confien gairebé exclusivament en ells mateixos i en els diners), i cal, també, voler ésser cada dia més bo, més digne i més íntimament transparent que el dia anterior.

No us desanimeu, bon home: seguiu fermament aquest ideari i ja veureu com, malgrat les contrarietats, la vida tornarà a ésser florida per vós.

Aquest és el *vitam impendere vero,* el saber ben emplenar aquesta cosa tan fugissera que tots tenim entre mans i que en diem (equivocadament o no), la vida.

Aneu en pau i pregueu per mi.—

I tal com li deia al meu pobre penitent, us ho dic ara a vosaltres per si a algú pot convenir el meu consell nascut del cor i del seny.

MN. LLUÍS G. PLA

OPINIONS D'ALTRI

D'*El Correo Catalán.* "La famosa inscripció de la Biblioteca de Lovaina."

Al diari *La Publicitat,* d'ahir dissabte, deia el senyor Rovira i Virgili: "Quin escàndol s'ha donat amb ocasió d'enllestir-se les obres de la nova Biblioteca de la Universitat catòlica de Lovaina! Una doble tossuderia — la de l'arquitecte nordamericà Whitney Warren i la del rector de la Universitat, monsenyor Ladeuze — ha ofert el desagradable espectacle d'una disputa, amb incidents judicials i tot. La noblesa d'aquesta restauració queda enlletgida per la baralla sobre la inscripció que havia de figurar en el frontispici de la nova Biblioteca... En un impuls d'amor a Bèlgica i a la cultura, un grup de nordamericans va promoure una subscripció per a bastir una nova Biblioteca. L'ànima d'aquesta obra ha estat l'arquitecte Whitney Warren. No solament aplegà als Estats Units los grosses sumes necessàries, ans encara traçà desinteressadament els plans de l'edifici i dirigí els treballs de construcció."

Que l'arquitecte Whitney Warren havia treballat desinteressadament en el nou edifici, on han estat collocats els llibres de la nova biblioteca vinguts en do generós de totes les parts del món, ho creia el públic, i hauria seguit creient-ho si les recents discussions no haguessin revelat que l'arquitecte Whitney Warren i els seus ajudants han cobrat d'honoraris dos milions i mig dels vint-i-cinc o vint-i-sis milions que ha costat l'edifici.

Que l'arquitecte Whitney Warren no ha estat el qui aplegà les grosses sumes necessàries per a l'edificació de la nova biblioteca, ho sabia tothom qui havia seguit amb una mica d'interès la història de la reconstrucció. El senyor Hoover, el candidat del partit republicà a la presidència dels Estats Units, ha sabut reunir les tres quintes parts dels milions que calien. Per això dimecres passat, juntament amb l'edifici, fou inaugurat un bust de l'insigne benefactor. Una altra personalitat, el senyor Butler, ha lliurat igualment alguns milions.

En el seu article, el senyor Rovira i Virgili continuava dient:

"Els belgues, i sobretot els catòlics, no tenen sinó motius d'agraïment per a Mr. Whitney Warren. Però heu-vos ací que contra ell s'ha dreçat Monsenyor Ladeuze, el rector de la Universitat que torna a tenir Biblioteca. La topada ha vingut per la inscripció que havia de figurar al frontó de l'edifici. Segons Whitney Warren, va ésser el cardenal Mercier qui va redactar-la. Deia en llatí: *Destruïda pel furor germànic, restaurada gràcies a la generositat americana.*"

Cal dir que aquesta inscripció no figurava en els primers plànols presentats per l'arquitecte i aprovats pel cardenal Mercier i Monsenyor Ladeuze. Més tard l'arquitecte parlà de la famosa inscripció al cardenal. L'eminent prelat ni l'acceptà, ni la rebutjà. Es limità a dir: "On verra". I les persones íntimes del cardenal sabien que ell comptava que ningú no en tornaria a parlar.

Tot això demostra la injustícia amb què els anticlericals han volgut complicar-hi el Sant Pare. "Hi ha qui afegeix, diu el senyor Rovira i Virgili, que el Vaticà, per conducte del cardenal Gasparri, dictà a Monsenyor Ladeuze la seva opinió intransigent". D'ençà dels començaments del mes de maig *L'Action Française* explota el que ella diu "l'escàndol de Lovaina", per a insultar amb aquest nou tema, gairebé cada dia, el cardenal Gasparri, i, a través del Secretari d'Estat, el Papa mateix.

Convindria que es fixessin en aquest aspecte de la qüestió el senyor Rovira i Virgili i altres que, com el senyor Gómez de Baquero a *El Sol,* han parlat inexactament de l'afer de Lovaina. — *Llucià Roig.*

FETS DE LA SETMANA

Cada any, el mes de juliol evoca els records tràgics de què ha estat testimoni impassible el mes més calorós de l'any. L'influència dels elements físics sobre les accions humanes és innegable. Però, deixemnos de filosofies i anem al gra.

El present mes de juliol també tenia d'ésser tràgic, però la vigilància i bona sort del Govern ens ha lliberat de la tragèdia, segons Nota oficial publicada, fent avortar un complot organitzat pels eterns enemics de les Institucions.

Aquest incident pertorbà de prompte les breus vacacions presidencials i donà a la somorta política una lleu estremitud de vida, però ja torna a estar com una bassa d'oli.

Fa pocs dies que les propagandes d'Ossorio i Gallardo la deixondiren un xic, però inútilment.

Ben cuidats i contents els socialistes, que oficien de perfectes ministerials; mort, però sense enterrar, En Lerroux; orfes de cabdills i dispersos els republicans; desfets i llicenciats els partits del vell règim, la Dictadura pot parlar tranquilament de quinquennis en ple mes de juliol, que tants governs ha liquidat i anorreat amb el foc i els raigs del seu sol ardentíssim i les seves tempestes aclaparadores.

I ara hom s'adona que fugint de filosofies cau en mans de la poesia tràgica... Però, com que hom no sap què dir!

Les vacances presidencials de què adés parlàvem, duraren l'espai d'un dia si és que en tingué cap de tranquil En Primo de Rivera a l'Escorial. Tanmateix és un mal ofici l'ofici de Dictador.

L'ombra de Felip II devia fer companyia al Marquès d'Estella quan passejava solitari pels ombrívols i severíssims claustres del famós Monestir.

Quantes coses devia dir-li aquell polític que per espai de mig segle regí mig món i avassallà l'altre mig!

Fóra curiós saber-les.

Allí mateix i tot fent vacances reuní En Primo de Rivera als seus companys ministres despatxant una pila d'afers ordinaris i algun de verament extraordinari, com la reforma de l'envellit i encarcarat Banc Hipotecari, i, sobretot, la creació del "Banc Exterior de Crèdit a l'Exportació". Massa llarg és el títol, però així ho fos la seva acció mercantil en aquest vastíssim camp, avui desolat, en el qual podria forjar-se una nova Espanya productora.

Ara bé; si el B. E. C. E. sols ha de servir per collocar-hi una colla d'amics i de funcionaris inútils i parasitaris, valdrà més que no comencem.

* * *

Com que ara el món corre com un núvol d'avions desfermats, vet aquí que allò del programa del partit laborista anglès amb què acabàvem, prometent *il ritorno*, l'anterior crònica, s'ha fet vell i a ningú no interessa ja. Anem a dir que el P. L. A. és un partit essencialment governamental i el més anglòfil dels partits, encara que procuri presentar-se com internacional. És, demés, radicalment anticomunista i fervent dinàstic. Els seus líders són uns caracteritzats *gentlemen* i el seu camp un home d'Estat com Lloyd George, sense el seu talent ni la seva pugnacitat, però amb la seva posa personal i la mateixa concepció de la política general britànica i àdhuc de la política interior consuetudinària que és un dels secrets de la prepotència secular anglesa.

Kellogg, per fi, sortirà amb la seva... si Anglaterra no ho destorba. La resposta de França quasi ja pot dir-se que és satisfactòria. La recent paraula de l'esquadra francesa que fou revisada pel president de la República és un indici del fons més pregon de l'esperit francès en ordre al problema de la pau.

Altrament aquests dies han estat pròdigs en esdeveniments internacionals.

La firma del tractat de Tànger posa fi a una llarga sèrie de petits conflictes i assegura la pau per aquest cantó alguns anys. Espanya ha hagut de renunciar a la possessió de Tànger definitivament.

A Grècia Venizelos oficia de Dictador sense gaires compliments, la qual cosa ha motivat la coalició dels altres partits que li daran molta feina. El canvi de sistema electoral per tal de poder fer les eleccions al seu gust, és un fet imperdonable.

El missatge que els municipis tirolesos han dirigit a Monsenyor Seipel protestant de les vexacions de que són víctimes dóna idea de l'estat violent de moltes de les regions amputades de les seves naturals nacions en l'últim arranjament del mapa d'Europa. Un dia o altre tindrà de modificar-se de nou aquest mapa, per desgràcia tan inestable.

Gràcies a la mediació dels Estats Units, les repúbliques de Xile i Perú han reprès les seves relacions diplomàtiques interrompudes per espai de vint anys a causa del plet sobre els territoris de Tacna i Arica. També per aquest cantó s'ha eliminat un perill de guerra a voltes imminent.

La situació de la Xina es va aclarint, però les potències que hi tenen interessos no es fien encara prou del nou govern de Nanquín.

L'assassinat d'Obregon (futur president de la república de Mèxic) denostra l'horrible situació d'aquell país sota l'imperi de Calles. Tal volta aquesta lliçó li farà obrir els ulls.

Cal girar la vista al Pol Nord per sentir-se un hom satisfet davant dels heroismes prodigats per salvar els expedicionaris presos entre els gels i les boires d'aquelles remotes terres.

Una altra nova agradable és la inauguració del ferrocarril internacional de Canfranc. França i Espanya poden felicitar-se d'aqueixa nova via de comunicació que és un nou lligam de pau i una font de progrés. — J.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Noticiari

Espanya

De la festa de la Bona Premsa ençà és bo fer notar les reformes realitzades pels nostres estimats collegues el *Diario de Gerona* i *El Siglo Futuro*, com també el número extraordinari d'*El Debate*, que tants d'elogis han merescut. Els dos primers collegues semblen talment nous. Enhorabones cordials i endavant!

—La "Societat Protectora d'Animals i Plantes", de Catalunya, s'ha dirigit al president del Directori amb un telegrama, en el qual es dol que en un sol diumenge hagin estat ferits vuit torejadors a Barcelona, i altres a Madrid, un dels quals ja ha mort, i li reitera el seu desig que es suprimeixin les esmentades corregudes i interessant per assessorament del Govern, una estadística oficial de les víctimes que cada temporada ocasionen.

Amb aquest motiu, l'esmentada Societat prega novament a tothom, i especialment a la Premsa, menysprear l'esmentat espectacle, el qual està en desacord amb els costums de la civilització actual, i li neguin tota mena de concurs.

Està bé; però, no podria també la S. P. A. P. protestar contra les *curses* de boxa i *protegir* els animals racionals que en són víctimes?

—Han començat les obres del Palau de les Missions a l'Exposició de Montjuïch. El lloc és deliciós. El Comitè Missional treballa a desdir per tal que l'exposició de les Missions, les seves obres i els seus fruits, resultin un èxit en tots sentits.

Hom diu que el Palau de les Missions serà el *clou* de l'Exposició Universal de Barcelona.

—Aquí, on sovint s'encareix imprudentment els preus dels bitllets tramviaris, convé saber ço que ha passat a Rio-Janeiro, on el poble, en veure que s'augmentava el cost d'uns rasports ordinaris, l'emprengué contra l'Empresa envaint el seu estatge, destruint una pila de tramvies i calant foc a les carboneres i als magatzems.

—Ràpidament ha estat coberta l'emissió de valors del Patronat de l'Habitació destinats a la substitució de les infectes barraques per habitacions barates i higièniques. És un fet agradós.

—Llegim i copiem: A Madrid s'esveren perquè l'Ajuntament vol cobrar l'impost d'inquilinat als pisos que paguin dos mil pessetes de lloguer l'any.

A Barcelona es paga l'impost des de les 840 pessetes de lloguer l'any, impost establert quan l'Ajuntament no tenia els recursos nodrits que li ha proporcionat el nou Estatut Municipal.

—A Terrasa s'ha inaugurat molt solemnialment la Biblioteca Municipal Soler i Palet que és un valuós llegat d'aquell bon patrici que fou el senyor Soler i Palet a la seva estimada Terrasa. Amb tal motiu la que fou sa digna esposa donya Elisea Casanovas costejà un dinar extraordinari als reclosos de la presó i als asilats de la Casa de Caritat de Sant Llàtzer i Asil Busquets. Demés, remeté a les Conferències de Sant Vicens de Paül i a altres institucions benèfiques, almoines extraordinàries perquè el dia de la inauguració, fossin socorreguts tots els pobres i famílies necessitades de dita ciutat.

—Fa pocs dies tingué lloc a Sallent la inauguració del nou local de la sucursal de Sallent de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estavis, installada en immoble de propietat, en l'artístic i monumental edifici anomenat "Casa Gran", situat a la Plaça de la Pau, el qual edifici constitueix un dels millors exemplars d'arquitectura civil de Catalunya en l'Edat Medieval. Ha estat completament restaurat sota l'experta direcció del distingit arquitecte don Enric Sagnier, i amb la valuosa collaboració de diversos industrials de Sallent i Barcelona.

S'iniciaren els actes inaugurals, amb la benedicció pel senyor rector, de les noves oficines, el mobiliari de les quals ha estat construït d'acord amb l'estil especial de l'edifici. Acabada la cerimònia religiosa, el conseller director accidental de la Caixa de Pensions, doctor don Josep Maria Boix, pronuncià sentides paraules, oferint la nova llar de la previsió social de Sallent, a les autoritats i a les nombroses representacions locals que assistien a l'acte. Digué que, amb la restauració de la magnífica "Casa Gran", havia demostrat la Caixa de Pensions el seu reconeixement a Sallent, per l'excellent acollida i cooperació des de 1922, en la qual data fou inaugurada la pròspera sucursal de la Institució.

—Una de les poblacions on es celebra amb més fervor i eficàcia la festa del *Dia de la B. P.* ha estat Saragossa. Es mobilitzaren els elements propagandistes que treballaren de valent i s'hi ajuntaren les principals entitats catòliques.

—Les entitats de llogaters de Madrid es mouen molt per tal de suggerir al Govern disposicions que afavoreixin els seus interessos.

—Conforme es va tractar en brillant Assemblea de Sindicats Catòlics Agrícoles de Badajoz, són diversos els Sindicats extremenys que estudien la compra i parcellació de terres per als seus socis.

Entre els diversos assumptes d'interès estudiats en l'última reunió dels joves propagandistes catòlics a Venta de Baños, predominaren els agrícoles, i entre ells aquest: el Govern ha afranquit de l'import de drets reals els traspassos de finques motivats per les parcellacions fetes per l'Acció Social Agrària. Per què no han de fruir d'aquest benefici les parcellacions dels Sindicats nostres?

—El Govern estudia la creació d'una Banca Exterior Espanyola que faciliti el comerç d'exportació i permeti l'assegurança de les operacions llurs

—La llei d'auxili a les famílies nombroses serà objecte d'una prompta i beneficiosa reforma. Era d'esperar.

Estranger

El capitalista xilè don Manuel Foster, ha comprat als ianquis l'Observatori Astronòmic de Sant Cristòfol per regalar-lo a la Universitat Catòlica de Xile. Això és saber ésser ric!

—El coeficient de natalitat ha baixat a Itàlia del 35 al 27 per mil en el que va de segle.

—Del 13 al 18 del proper mes d'agost es celebrarà a Cambridge (Anglaterra) el VIII Congrés de la Internacional d'Estudiants "Pax Romana", al qual assistiran representants de totes les nacions; els presidirà el Cardenal Bourne.

—L'arximilionari Rockefeller porta ja regalats més de tres mil milions de pessetes.

CATECISME
DE LES GLÒRIES
DE MARIA SANTÍSSIMA

PEL
RVND. P. GREGORI DOMÍNGUEZ,
REDEMPTORISTA

TRADUCCIÓ DE
VALENTÍ MARTÍ, PREV.

FOMENT DE PIETAT CATALANA
DURAN I BAS, 11
BARCELONA

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
I FILS RETORTS
PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon S. P. 427
(Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

LA BIBLIA
DE
MONTSERRAT

Aquesta traducció dels textos originals de la Biblia amb el corresponent comentari, constarà de 23 volums de més de 300 planes en gran format. Únicament es ven per subscripció a tota la sèrie de volums. El preu de cada volum relligat és de 30 ptes. El pagament s'efectuarà a l'entrega de cada volum.

Demaneu prospectes especials al R. Pare Administrador de les Publicacions.

MONESTIR DE MONTSERRAT (BARCELONA)

Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID DIRECTE } Espanya-Nova York
9 expedicions a l'any

RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any

EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any

LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any

» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any

» Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any

» a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radiotelefonia. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia en els principals ports d'Espanya. A Barcelona oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

Acadèmia Cots

Direcció general: Portal de l'Angel, 10—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 5041 A.-Apartat 732

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

NO POT MANCAR EN CAP CASA

LA PARAULA CRISTIANA

Revista mensual: 100 pàgs. de text

Subscripció: Un any, 25 ptes.
Mig any, 15 ptes.
Número solt, 2'50 ptes.

Administració: C. dels Angels, 22 i 24
BARCELONA

URALITA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

FRANQUEO CONCERTADO

ATENES A. G.—Provenca, 197